

Holstebro Kommune
Krudttønden, Bur

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

FRA 01-03-2015 TIL 31-12-2016

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	6
1.3 Pædagogiske principper	8
1.4 Læringsforståelse	8
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	10
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	10
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	11
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	11
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	13
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	13
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	14
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	14
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	14
3.4 METODER TIL EVALUERING	14
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	15
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	16
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	16
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	17
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	18
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	21
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	22
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	24
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	24
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	24
6 AFSLUTNING	25

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Du sidder nu med Holstebro kommunes pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er der hvor dagtilbuddene sammen med forældrebestyrelsen beskriver mål og indsatser for den kommende periode.

Byrådet i Holstebro kommune har fastlagt rammerne for den pædagogiske læreplan. Læreplanerne skal tage udgangspunkt i Holstebro kommunes Dagtilbudspolitik. Dagtilbudspolitikken bygger på:

- Dagtilbudsloven
- Byrådets vision
- Holstebro kommunes Børne- og Ungepolitik

For fortsat at udvikle det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene i Holstebro kommune, har byrådet valgt at sætte fokus på fire temaer i de kommende år (2015-2018):

- Inkluderende lege- og læringsfællesskaber
- Trivsel og sundhed
- Helhed og sammenhænge
- Engagerede og kompetente medarbejdere

Den pædagogiske læreplan er fundamentet for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene. Et vigtigt arbejdsredskab for det pædagogiske personale, der omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet, samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i praksis.

Børne- og Ungepolitikken samt Dagtilbudspolitikken omfatter alle børn og unge i Holstebro kommune samt deres forældre og familier. Politikkerne vil herigennem sikre sammenhængen mellem det almene og det forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn med særlige behov.

Vidensbaserede indsatser.

Holstebro kommune ønsker at arbejde med indsatser med dokumenteret virkning, herunder evidensbaserede (forsknings- og vidensbaserede) metoder.

En del af Holstebro kommunes daginstitutioner har eller er i gang med at implementere De Utrolige År (DUÅ) – Dagtilbud. Et evidensbaseret program der har fokus på den positive adfærd og relationer, samt fokus på at inkludere børn i de almene udviklings- og læringsfællesskaber. I dagplejen er Holstebro kommune ved at udvikle DUÅ-Dagpleje.

Holstebro kommunes samlede inklusionsindsats

Holstebro kommunes samlede inklusionsindsats udgør er en indsats på tværs af hele Børn og Unge området. Formålet med den samlede indsats er, at flere børn og unge skal inkluderes i såvel sociale som faglige fællesskaber med henblik på øget trivsel. Dagtilbuddene har udarbejdet en handleplan for inklusionsindsatsen. Der er udbudt forskellige tilbud om kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere.

Som tidligere nævnt er et af fokusområderne i Dagtilbudspolitikken "Inkluderende lege- og læringsfællesskaber". Dagtilbuddene skal når de beskriver "Tiltag" i den pædagogiske læreplan indarbejde de mål de har beskrevet i handleplanen for inklusionsindsatsen sådan at der skabes en sammenhæng mellem fokusområde, læringsmål og handleplan.

God læselyst!

Dagtilbuddets indledning

Alle voksne i Krudttønden har ansvaret for, at læringsmiljøet fremmer de læreprocesser, som børnene skal have mulighed for at deltage i. Vi arbejder i en struktur, hvor de voksne er tydelige rollemodeller for barnet og for den kommunikation, der kommer til udtryk i samværet. Det sker på en sådan måde, at tilgangen til barnet bliver anerkendende, og at samtalen baseres på en åben dialog, der sikrer, at barnets refleksioner sættes i spil. Vi er rollemodeller og rammesætter

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Hjørnестenen i Holstebro kommunes Børne- og Unge politik er en anerkendende tilgang, som bygger på positive fællesskaber, medborgerskab og de ressourcer enhver besidder.

Vores fælles anerkendende børnesyn:

I dagtilbuddene ser vi børn som unikke og selvstændige personer, som udvikler sig i et samspil med andre mennesker. Børns udvikling forstås som en helhed, hvor de intellektuelle, følelsesmæssige, sociale og kropslige sider i barnets udvikling ses som tæt forbundne. Derfor tager den pædagogiske praksis afsæt i børnenes trivsel, interesser og potentialer.

Værdier i arbejdet med børn og unge:

- At skabe muligheder for sunde liv i udfordrende og udviklende miljøer
- At børn og unge bekræftes i at have betydning for andre
- At børn og unges bidrag gør en forskel for fællesskabet og vækker andres respekt og tillid
- At der er dråber af kultur i alt

Troværdighed og gensidig respekt ser vi som helt grundlæggende for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samværet med børnene, i samarbejdet med forældrene og i personalegruppen.

Engagement ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Vi mener, at disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

Dagtilbuddets værdier

Vi tager afsæt i barnets aktuelle forudsætninger såsom alder, interesser, familiær baggrund, kultur og sprog. Barnet mødes af de voksne med respekt og empati.

Både det psykiske og det fysiske rum har afgørende betydning for, hvordan læreprocessen forløber. Et udviklende læremiljø tager udgangspunkt i, at børnene selv er aktive medspillere i deres egen udviklingsproces.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Dagtilbuddene vil arbejde med at skabe en klar struktur der på den ene side giver mulighed for tryghed gennem ro og forudsigelighed, og på den anden side rummer kompleksitet og foranderlighed
2. Princip: Barnet oplever sig selv som betydningsfuld og medskabende i fællesskaber
3. Princip: Barnet indgår i forpligtende fællesskaber, hvor indlevelse, tolerance, respekt og anerkendelse er fundamentet
4. Princip: Barnet tilegner sig og udvikler et alsidigt sprog
5. Princip: Styrke barnets udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelse
6. Princip: Der skal være mulighed for at deltage i aktiviteter der styrker sundhed, trivsel og livskvalitet
7. Princip: Barnet får kendskab til egen og andres kulturelle baggrund
8. Princip: Barnet udvikler respekt og forståelse for og oplever glæden ved at være i naturen

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Dagligdagen i Børnehaven er struktureret med "skal" aktivitet fra 8.00-9.00 frugt/ude leg/madpakker/"skal" aktivitet 12.00-14.00 frugt/ude leg
2. Princip: De voksne er rollemodeller, det gode samvær, udløser hensigtsmæssige adfærd
3. Princip: Aktiviteter som "huslige" opgaver, hjælpe med frugt, dække bor ol.
4. Princip: De voksne taler MED børnene, er tydelige i dialogen og tør stille krav
5. Princip: De voksne er med i legen ude, vi tumler, løber, klatre med børnene
6. Princip: Bevægelse, samvær og anerkendelse er hovede ord til livskvalitet og trivsel

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

I dagtilbuddet sker børns læring gennem en vekselvirkning mellem tilrettelagte aktiviteter og egne spontane oplevelser og leg. Børnene indgår i fællesskaber der understøtter udvikling, læring og trivsel.

De voksne er rollemodeller for børn og voksne, og børn er rollemodeller for hinanden. De voksne bruger deres faglige viden og erfaring til at målsætte, planlægge og igangsætte målrettede aktiviteter samtidig med at de følger og inddrager børnenes kreativitet og læringslyst. På denne måde er der samspil mellem voksen- og børneperspektivet.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Børnehave ugen er opdelt så vi når omkring alle lære plans temaerne i "skal" aktivisterne.

Mandag: Børnemøde, tale tid til det enkelte barn om weekenden, trin for trin.

Tirsdag: Krop og bevægelse

Onsdag: Male/klippe/ kreativværksted

Torsdag: Sang/dans/musik

Fredag: Børnemøde om ugen der gik, rollelege, spil ol.

Ude lege er spontane, ungerne kommer med forslag, ellers sætter de voksne gang i en leg.

Illustration 2

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

1. Arbejde med inkluderende lege- og læringsfællesskaber for at skabe trivsel, læring og udvikling for det enkelte barn
2. Målrette det pædagogiske arbejde så alle børn har mulighed for at deltage ud fra forskellige læringsstile, vilkår og baggrund.
3. Gennem en anerkendende tilgang vil vi skabe det bedste grundlag for børnenes udvikling.
4. De fysiske, psykiske og æstetiske rammer skal give mulighed for børns leg i små og store fællesskaber.
5. Iværksætte aktiviteter der er udfordrende, varierende og giver børnene succesoplevelser.
6. Give børnene medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati gennem vore aktiviteter og den pædagogiske praksis
7. Arbejde på at integrere fysisk aktivitet som en del af børnenes hverdag, og at børnene udfordres motorisk.
8. At forældre deltager og tager medansvar i udviklingen af inkluderende lege- og læringsfællesskaber, samt understøtter en anerkendende omgangstone

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

De fysiske rammer har en afgørende betydning for børns mulighed for leg, læring, etablering af relationer og kommunikation. Kommunikationen mellem børn og voksne samt børnene imellem understøttes af det fysiske rum. Derfor arbejder vi på at indrette rummene og legepladsen på en sådan måde, at de bliver stimulerende for børnenes nysgerrighed og forskertrang for dermed at blivestøttende for børnenes læreprocesser såvel individuelt som i gruppen.

Vi diskuterer jævnlig om rummene og legepladsen invitere til det, som børnene har mest brug for på nuværende.

Vi benytter Krudttøndens store legeplads og skoven, som er et enestående område for en lang række læreprocesser i børnenes opvækst, og bliver derfor så ofte som muligt tænkt ind i tilrettelæggelsen af aktiviteter.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Vi vil arbejde på at skabe lege- og læringsfællesskaber, hvor alle børn oplever sig selv som anerkendte og aktive deltagere.

Som udgangspunkt tilrettelægger vi vore aktiviteter så der dels ydes en sundhedsfremmende og forebyggende indsats og dels en individuel indsats for de børn, der har et særligt behov.

Personalet skal sætte fokus på, hvilke metoder og aktiviteter med videre der er velegnede til at inkludere børn med særlige behov.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Krudttønden har ingen børn med særlige behov, hvis vi definerer særlige behov ud over talepædagog, ergo pædagog og psykolog, dvs. personer med varigt nedsat psykisk og fysiske funktioner.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Gennem dialog, daglig samvær, nærhed og vi voksne som rollemodeller sørger vi for at alle er med i fællesskabet. Vi tilrettelægger aktiviteter og lege så alle bør mestre udfordringerne.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Målet med sprogstimuleringen af de 3-6 årige er, at de gennem leg og samvær med andre - både børn og voksne - udvikler et sprog, der fungerer godt og svarer til deres alder. Desuden skal børnene tidligt stimuleres til at eksperimentere med at læse og skrive.

Den sprogstimulerende indsats:

- Støtter barnets lyst til og glæde ved at bruge sproget i dagligdagen.
- Giver en intensiv og fokuseret støtte til børn med særlige behov.
- Skaber sammenhæng for den sproglige udvikling ved overgange mellem institutionerne, fx mellem dagtilbud og skole.

Holstebro kommune har valgt at lave sprogvurderinger på alle 3-årige, for at sikre at alle børn støttes og stimuleres i deres sproglige udvikling ud fra individuelle behov.

Der er ansat to sprogvejledere i Holstebro kommune, som udarbejder sprogvurderinger og giver vejledning i forbindelse med tosprogede børn.

Holstebro kommune har i de sidste par år deltaget i nogle forskellige sprogprojekter bla. SPELL projektet, som er et systematisk målrettet program der understøtter børns sprog og læseforudsætninger (3-6 år). I 2015 deltager en del af institutionerne i projektet "Sprog i samspil".

Dagtilbuddets sprogindsats

En af de vigtigste forudsætninger for læring er kommunikation, og derfor har vi voksne fokus på børnenes sproglige udvikling, dagligdagen tilrettelægges således, at børnene har mulighed for at indgå i en lang række kommunikative læreprocesser. Med den sproglige opmærksomhed menes, at barnet får mulighed for at fortælle om egne oplevelse, at lytte til andres oplevelser, at høre historier og eventyr, at have lyst til at lege med og bruge sproget sammen med børn og voksne. Sprog danner baggrund for senere læselyst, læse og skrift udviklingen.

Udover det impressive og det ekspressive sprog, har det nonverbale sprog en væsentlig betydning for at udtrykke sig tydeligt.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

- Overgange tilrettelægges, så der hos det modtagende tilbud er et kendskab til barnet og dets ressourcer.
- Der samarbejde tværgående for at sikre gode overgange.
- Overgange tilrettelægges, så forældre informeres og inddrages.
- Samarbejdet mellem forældre og fagpersoner er gensidigt forpligtende.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Overgangen fra børnehave til "førskole" :

Aktuel statusbeskrivelse af barnet gennemgås i dialog møde med forældrene, i januar, der laves en handle plan på fokuspunkter, en skolepædagog følger børnene en dag i Krudttønden, der afholdes et fællesmøde med forældrene og vi besøger Vemb skole en dag sammen med Vemb "førskole børn". Vi lægger stor vægt på at "vores" børn deltager i svømning, gymnastik, fodboldt el. i Vemb hallen, så de kender hinanden før de skal i skole.

Vi har udsluset et par børn til Vemb børnehave i år, da "førskole gruppen" i Krudttønden er for lille til at udfordre nok.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Vuggestuebørn som overgår til Idom og Vemb, får forældrene, som før beskrevet, en aktuel status på børnenes udvikling.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Krudttønden er normeret til 15 vuggestuebørn (13) og 15 børnehavebørn (8)

Personale nøglenormeringen er 5 t/u børnehavebørn 10 t/u vuggestuebørn

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

Kommentar:

Alle læreplanstemaer er sammenhængende lige vigtige for et barns udvikling, alle børn udvikler sig, bare ikke på det samme felt og i det samme tempo.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Foto
- Iagttagelser/observationer
- aktuel status beskrivelse
- SMTTE

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Alle børn bliver løbende evalueret på p.møder

Vi ser på trivsel, konflikthåndtering og andre problemstillinger, og gør noget ved det.

Personalet kan udover de aftalte samtaler, og de daglige dialog samtaler, indkalde til forældresamtale hvis der er en bekymring/undre over adfærds ændring.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Målet er:

Barnet udvikler harmonisk selvværd og selvtillid.

Barnet bliver bevidst om sine følelser

Barnet kan udtrykke behov, følelser og interesser

Barnet kan sige til og fra

Barnet er klar til nye udfordringer

Barnet udvikler selvstændighed, er selv hjulpen en social og alsidig person, der er klar til at møde skolelivet

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At have indlevelse i andre

- trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste
- respektere andres ønsker og behov
- viser forståelse og omsorg over for andre

At handle selvstændigt

- deltager aktivt i samspil med andre
- kommer med forslag til sin egen rolle i leg og aktiviteter
- insisterer på at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust

- lytter til andres forslag i fx leg og forsøger at håndtere konflikter
- er åben for nye udfordringer
- kan håndtere afslag fra andre børn

Barnet på vej mod skole

At have indlevelse i andre

- udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger
- udsætter egne behov til fordel for andres og tilbyder andre sin hjælp
- opfordrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab

At tage vare på egen personlig integritet

- fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til
- kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt
- argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust

- viser mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter
- giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem
- håndterer andre børns udfordringer og afvisninger

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi støtter barnet i at kunne rumme egne følelser på en hensigtsmæssig måde.
2. Tiltag: Vi er opmærksomme på at vi er anerkendende i relationen til det enkelte barn og gruppen
3. Tiltag: Vi synliggør grundlæggende værdier, god stil, dårlig stil, så barnet kan vide hvad der er rigtig og forkert.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Da at alt social udvikling og læring sker i sammenspil med omverden, mennesker påvirker og påvirkes af de omgivelser, de færdes i. Det er vigtigt, at børn lære at omgås andre på en hensigtsmæssig måde, så de er i stand til at skabe positive relationer med deres medmennesker.

Børn lære af at yde, at nyde, at kunne, at opleve, at udtrykke og at forstå.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At indgå tætte relationer til andre

- har en eller flere venner
- er opmærksom på andre børns humør og følelser
- opsøger leg og aktiviteter sammen med andre børn

At indgå i samspil med andre

- er opmærksom på og viser hensyn til andre børn
- deler materialer og legetøj med andre børn
- håndterer konflikter gennem dialog

At kommunikere og forstå følelser

- har forståelse for andres behov og grænser
- fortæller, hvad det vil være med til og ikke være med til
- giver udtryk for egne følelser

Barnet på vej mod skole

At etablere og fastholde venskaber

- tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen
- fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'
- hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber

At indgå i samspil med andre

- snakker med andre om sine tanker og følelser
- lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler
- udtrykker tolerance og accept over for andre

At handle i sociale fællesskaber

- samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser
- fortæller om, at aftaler, regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv
- forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi opbygger og påvirker en samværskultur, hvor vi har en rollemodel opgave.
2. Tiltag: Vi støtter børnene på en anerkendende måde, og sørger for at alle bliver set og hørt.
3. Tiltag: Vi giver både mod og medspil tilpasset situationen
4. Tiltag: Vi tager ansvar for at børnene opbygger venskaber

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Vi har fuld fokus på en af de vigtigste forudsætninger for læring, kommunikationen, vi tilrettelægger dagligdagen således, at børnene har rig mulighed for at indgå i en lang række kommunikative læreprocesser.

Vi er opmærksomme på, at alle børn har mulighed for taletid, ligeledes, at give plads til "lyttetid"!

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At bruge og forstå sproget

- bruger sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse
- kan svare detaljeret på spørgsmål med en længere forklaring
- synger spontant kendte eller selvdigtede sange

At kommunikere med sin omverden

- kan anvende sproget som primær kontakt til andre børn og voksne
- kan modtage og forstå en besked
- kan digte videre på en historie og fortælle med

At forstå sprogets regler og vise interesse for skriftsprog

- viser interesse for bogstaver og tal
- kan føre en samtale med en indledning og afslutning, og kan holde gang i en samtale
- begynder at lege med ordrim fx hus-mus, hat-kat

Barnet på vej mod skole

At forstå og bruge sproget situations-uafhængigt

- svarer meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'
- genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted
- siger lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'

At kommunikere med sin omverden

- fortæller sine oplevelser sammenhængende
- håndterer problemer og konflikter ved hjælp af sproget
- snakker om og kan benytte forskellige teknologier

At eksperimentere med skriftsproget

- benytter ord, tal og bogstaver i leg
- tolker, hvad logoer og skilte symboliserer
- genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi er lyttende, nærværende og spørger ind til det barnet fortæller.
2. Tiltag: Vi stimulerer barnet til at ytre sig ved at bruge barnets egne udsagn som udgangspunkt for samtalen.
3. Tiltag: Vi skaber rammer, der giver børnene lyst til at lege med sproget, fortælle om oplevelser, tanker og følelser.
4. Tiltag: Vi er opmærksomme på at vi læser mindst en bog daglig, (gerne i middagsro tiden)
5. Tiltag: Vi sprogvurder ved 3 år og 5 år

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Vi har fokus på, at barnet får opøvet en kropsbevidsthed, som er alderssvarende. At kunne beherske kroppens funktioner er forudsætning for at udvikle andre kompetencer. Først grov motorikken, så finmotorikken! At beherske/kende sin fysik, har stor betydning for sproglig indlæring, kognitive og sociale kompetencer.

Vi lægger stor vægt på at "vores" børn får rørt sig rigtig meget i dagligdagen, løb, gyng, klatre mm.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er

følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At være selvhjulpen i hverdagen

- klarer toiletbesøg med hjælp
- vasker hænder alene efter toiletbesøg, inden spisning osv.
- kan udføre små opgaver på egen hånd

At være kropsbevidst

- bruger kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
- afstemmer kropssproget til situationen ved glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- udfordrer sin egen kropslige formåen fx løber hurtigere, klatre højere op

At mestre grundbevægelser

- kan gå ned af en trappe og skifte fod ved hvert trin
- kan hinke på et ben
- kan kaste en stor bold retningsbestemt og gribe den ud fra kroppen

Barnet på vej mod skole

At være selvhjulpen i hverdagen

- klarer af-og påklædning samt toiletbesøg
- tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret
- hjælper til med praktiske gøremål

At være kropsbevidst

- handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige udfordringer
- beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser

At mestre koordinering af grundbevægelserne

- mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt
- veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse
- udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi sikker et miljø, der giver mulighed for bevægelse på mange niveauer
2. Tiltag: Vi skaber muligheder, og deltager, i "vilde" lege
3. Tiltag: Vi sørger for at børnene bevarer glæden ved "vild-Ting", og er fysisk aktive i naturen hver dag.
4. Tiltag: Vi opfinder, med børnene, vilde lege, som hajen kommer, svømmetur ol.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Vi mener børn skal have mulighed for at møde voksne, som viser glæde, interesse og ansvarlighed for naturen og miljø i hverdagen, og i alt slags vejr.

Det betyder også, at der skal arbejdes med normer for, hvordan man opfører sig i naturen, og hvordan man bruger og forbruger den.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At vise lyst og interesse for oplevelser i naturen

- færdes trygt i naturen
- bruger bevidst materialer fra naturen i sin leg
- bruger legen til at gå på opdagelse og lære naturen og dens forhold at kende

At have kendskab til dyr og planters livsbetingelser

- undersøger insekter og dyrs færden under jord, blade og sten
- kender almindelige dyr og planter og ved hvor de bor
- kender årstiderne og døgnets skiften

At være nysgerrig over for og forstå naturen og dens fænomener

- kender ugedage og årstider
- kender til og kan have dialog om vind, temperatur og nedbør
- undersøger, hvordan dyrene, fx myrer færdes i naturen og kan studere dem over længere tid

Barnet på vej mod skole

At eksperimentere med naturens materialer

- afprøver og udvider sine grænser
- afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til
- omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer

At have indsigt i dyrs og planters livsbetingelser

- undersøger og spørger til dyrs og planters livsbetingelser
- fortæller om dyrs levesteder og levemåder
- fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften

At efterleve adfærdsreglerne i naturen

- rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planters liv og betingelser
- spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
- tilpasser sin adfærd efter fælgede regler og normer

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi er ude hver dag, 9.00-11.00 og igen fra 14.30 til luk
2. Tiltag: Fra April til Oktober har vi fokus på, Så/plante, gro, høste.
3. Tiltag: Vi finder dyr, kryb, insekter som vi undersøger, taler og læser om.
4. Tiltag: Vi finder planter, blomster, bær og blade, som vi undersøger, taler om og læser om.
5. Tiltag: Vi har frugttræ, bærbuske og nødetræ, vi høster, koger mamelade.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Kulturelle udtryksformer forstår vi som en sammensat helhed af de skikke og opfattelser i vores samfund.

Vi bestræber so på at, at børnene møder voksne, der formidler kultur og støtter dem i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv i forhold til et bredt spektrum af kulturelle aktiviteter.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At være kreativ

- opbygger rolle- og fantasilege sammen med flere børn
- deltager i kreative aktiviteter og større projekter over længere tid
- har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger

At forstå egen kultur og være opmærksom på andres kultur

- genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder fx fastelavn, sommerfest osv.
- undersøge og vil gerne forstå det, der er anderledes
- barnet har kendskab til sit eget navn/efternavn, alder, familie, bopæl

At være aktiv medskaber af kulturelle fællesskaber

- kan genfortælle et eventyr eller en fortælling i legen
- eksperimenterer med fantasisprog og skøre sange
- forstår og bidrager til dagtilbuddets hverdagsaktiviteter

Barnet på vej mod skole

At være kreativ

- deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
- fortæller om følelser og ideer, som udeløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk

- former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse

At forstå egen og andres kulturer

- leger rolle- og andre børnelege
- fortæller om forskellige kulturer og traditioner
- begrundet sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter

At forstå etiske og moralske emner og dilemmaer

- begrundet med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer
- spørger og reflekterer over livet og døden
- i tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi besøgte teaterforestillinger på "Tingstedet"
2. Tiltag: Vi holder fødselsdag, med kage, gaver, sang og flag
3. Tiltag: Vi holder julestue, pynter juletræ, med bedsteforældre, og laver julegaver til mor+far
4. Tiltag: Vi maler, tegner, modellerer, laver gipsaftryk.
5. Tiltag: Vi spiller teater, leger cirkus, læser eventyr.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Vi giver viden til barnet gennem dialog, Vi udfordre barnet der hvor det er i alder og udvikling. Det er at give barnet passende udfordringer. Vi afstemmer udfordringerne med det barnet mestre.

Vi er nærværende, lyttende og synlige voksne, som tror på at alle børn har ret til at udvikle sig i det tempo de er klar til, de skal nok nå det!

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Alle har ret til anerkendelse for den man er!

6 AFSLUTNING

Læreplanen vil komme som et link på face book siden og på Krudttøndens hjemmeside.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**